

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a ... dr. Feldmájer Péter ügyvéd) által képviselt **M. R. T. Zártkörűen Működő Részvénytársaság** ... felperesnek a ... dr. Bálint Szilvia ügyvéd) által képviselt **M. E. M. Egyesülete** ... alperes ellen határozatok megsemmisítése iránt a Fővárosi Bíróságon 8.P.25.175/2010 számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf. 20.663/2011/6. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 14. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.663/2011/6. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezéseit nem érinti, felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezései tekintetében az alperes 6/2010.(VI.25.), 8/2010.(VI.25.) és 10/2010.(VI.25.) számú közgyűlési határozataival vonatkozásában az ítéletet hatályon kívül helyezi és ebben a körben a Fővárosi Bíróság 8.P.25.175/2010/9. számú ítéletét helybenhagyja. A jogerős ítéletnek a 11/2010.(VI.25.) számú közgyűlési határozatra vonatkozó rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 19.050 (tizenkilencezerötven) forint, ÁFÁ-t is tartalmazó másodfokú perköltséget, valamint 55.050,- (ötvenötezerötven) forint felülvizsgálati perköltséget, amelyből 19.050 (Tizenkilencezerötven) forint az ÁFÁ-t is tartalmazó ügyvédi munkadíj.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítéletben megállapított és a felülvizsgálati kérelem

elbírálása szempontjából jelentős tényállás a következő:

Az alperesi egyesület a 2010. június 25-ére összehívott rendkívüli közgyűlését megelőzően ún. stratégiai napot tartott az egyesület működésével kapcsolatosan. Megtárgyalták az alapszabály tervezett módosítását, ahol a tagok észrevételeiket megtehették, és lehetőséget kaptak további, írásbeli észrevételek megtételére is. A rendkívüli közgyűlésre szóló meghívóval együtt kézbesítették a stratégiai napot követően átdolgozott alapszabály-módosítás tervezetét a tagszervezetek részére.

2010. június 25-ig az alperesnek 15 rendes tagszervezete volt, melyből a közgyűlésen 14-en képviselve voltak. Az alperes a közgyűlésen az 5/2010. számú határozatával további két rendes tagot vett fel, így végül a közgyűlésen 16 szavazásra jogosult tagszervezet jelenléte volt megállapítható.

A 6/2010. számú határozat a tagdíj mértékéről rendelkezett a jövőre vonatkozóan. A határozat a tagok 8 „igen”, 6 „nem” és 2 „tartózkodás” szavazata mellett azt tartalmazta, hogy a közgyűlés a 2010. évi tagdíjakat egyszerű szótöbbséggel megállapította.

A 8/2010. számú határozat szerint - melyet 13 „igen”, 2 „nem” és 1 „tartózkodás” mellett fogadtak el - „a közgyűlés az Alapszabály módosítását egyszerű szótöbbséggel elfogadja azzal, hogy az előzetesen kiküldött alapszabály tervezet IV. fejezet 2. pont 6. bekezdése a közgyűlésen az R. K. által előterjesztett módosító javaslat alapján” változott.

A 10/2010. számú határozatban a 8/2010. (jún.25.) számú határozattal elfogadott módosított Alapszabály alapján szavaztak a rádiós alelnök személyéről, a 11/2010. számú határozatban pedig arról, hogy a második-televíziós alelnök megválasztását elnapolják.

A 12/2010. számú határozatban a rádiós tagozatvezető személyéről határoztak. A tagozatok létrejöttére a módosított Alapszabály nyújtott lehetőséget.

A felperes keresetében kérte a 6, 8, 10-12/2010. számú határozatok megsemmisítését. Álláspontja szerint a 6. számú határozatnál nem volt meg az egyszerű szótöbbség, ugyanis 8-an szavaztak mellette és 8-an - 6 nem és 2 tartózkodás - nem szavazták meg, az elnök viszont az alapszabállyal ellentétesen nem szavazott, ezért nem jött létre érvényes határozat.

A 8/2010. számú határozat tekintetében kifejtette, már a stratégiai napon is felvetette, hogy nincs kellő alapossággal előkészítve a tervezett alapszabály-módosítás, ezért kérte a közgyűlésen is, hogy egyenként terjesszék elő a módosítás egyes pontjait szavazásra. A közgyűlésen azonban egyetlen szavazással, egy határozattal került

sor az alapszabály módosításának elfogadására, ez a felperes szerint sérti a jogszabályi rendelkezéseket. A 10-12/2010. számú határozatok megsemmisítését azért kérte, mert azok már az elfogadott alapszabály-módosításon alapultak.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Arra hivatkozott, hogy a 6. számú határozat szótöbbséggel hozott határozat volt, mert a tartózkodást nem lehet sem az igen, sem a nem szavazatokhoz számítani. Az egyszerű szótöbbség pedig megvolt, hiszen 8 igen szavazat állt szemben 6 nem szavazattal.

Az Alapszabály módosítással kapcsolatban kifejtette, a stratégiai napot is azért szervezte, hogy a tagszervezetek megismerhessék a módosítást, megtehessék írásbeli észrevételeiket. A stratégiai napon elhangzottak alapján új tervezet készült, amelyet megküldtek a tagoknak. A közgyűlésen a felperes képviselője által két legfontosabbnak tartott kérdésről külön-külön szavaztak, és az egyiket a tagok el is fogadták, mely bekerült az Alapszabályba. Az Alapszabály módosításairól egyenként nem lehetett volna szavazni, mert ez, egy átfogó módosítás volt, és egy-egy elem módosításával az egész rendszer felbomlott volna. A tagozatokat az alapszabály hozta létre, arról külön már határozni nem kellett.

Az elsőfokú bíróság a 2010. június 25-én megtartott rendkívüli közgyűlésen meghozott 6, 8, 10-12/2010. számú határozatokat megsemmisítette és kötelezte az alperest perköltség fizetésére.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a 6/2010. számú határozat esetében az egyszerű szótöbbséghez 9 igen szavazatra lett volna szükség, azaz a közgyűlésen jelenlevők 50 %-a+1 fő szavazata esetén állapítható meg az egyszerű szótöbbség.

A 8/2010. számú határozatot azért találta törvénysértőnek, mert az Alapszabály módosítása lényeges, a jövőben a szervezeti felépítésre, illetőleg a működésre vonatkozó új rendelkezéseket tartalmazott. A tervezett rendelkezéseknek az egyenkénti megvitatása, a végleges szöveg elfogadása előtt nem mellőzhető, mert alapvető kérdéseket rendez.

A 8/2010. számú határozat meghozatalát követően megszületett és az új Alapszabály rendelkezésein alapuló 10-12. sorszámú határozatok azért törvénysértőek, mert olyan új alapszabályi rendelkezésen alapultak, amely tekintetében megszületett határozatot sem találta a bíróság törvényesnek.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva az alperes 6, 8, 10-11. számú közgyűlési határozatai megsemmisítésére irányuló keresetet elutasította, az alperest mentesítette az elsőfokú perköltség megtérítése alól és egyben kimondta, hogy a felek az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és rendelkezett a perköltségről.

A 6. sorszámú határozat tekintetében megállapította, hogy az Alapszabálynak az elnök szavazástól „tartózkodó” rendelkezésére tekintettel nem volt akadálya annak, hogy a közgyűlés során lehetőséget adott „igen” és „nem” szavazás mellett a „tartózkodásra” is. Az alapszabály kifejezett rendelkezést nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a tartózkodás miként vehető figyelembe a tagok szavazatának számlálásánál, ugyanakkor nem jelent se igen, se nem szavazatot, ezért a tartózkodás figyelmen kívül hagyásával kell az igen és a nem szavazatok alapján megítélni az egyszerű szótöbbségi határozathozatalt. Az alapszabály csak egyszerű szótöbbséges határozathozatalt ír elő. Nem mondja ki, hogy a jelenlévők egyszerű szótöbbségével hoz határozatot, így nem köti a jelenlévők számához a szótöbbséges határozathozatalt. A társadalmi szervezet autonómiája, önkormányzatisága alapján az alapszabály rendelkezésének kiterjesztő, kiegészítő értelmezésére lehetőség nem volt, a jelenlévők számához viszonyított szótöbbség megléte nem lehetett feltétele az eredményes határozathozatálnak. Ezért az alapszabály szerinti egyszerű szótöbbségnek az igen és a nem szavazatok számához viszonyítva kellett fennállnia. Ebből következően a 6. sorszámú határozat nem volt törvénysértő.

Az alapszabály módosítása körében utalt az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (Etv.) 12.§ (1) bekezdés a) pontjára, mely az alperes alapszabályával egyezően rendelkezik arról, hogy a közgyűlés hatáskörébe tartozik az alapszabály módosítása. Nem vitásan a tervezett módosítást a tagok a közgyűlés előtt kézhez kapták. A jegyzőkönyv szerint a tagok nem voltak elzárva attól, hogy a módosítás tekintetében felszólaljanak, észrevételüket előterjesszék, a felperes képviselője is felszólalt és módosító javaslata mellett került sor az alapszabály módosításának szótöbbséggel történő elfogadására. Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem volt akadályozva tagsági jogai gyakorlásában. Sem jogszabály, sem az alapszabály nem tartalmaz előírást arra, hogy az alapszabály-módosítást egyenként, külön-külön, vagy egységes egészben kell megszavaztatni és elfogadtatni. Az alapszabály módosító rendelkezései egymásra épülő, összefüggő rendelkezéseket tartalmaznak, azok koherens egységet képeznek. Erre tekintettel nem állapítható meg egyéb jogszabályi és alapszabályi rendelkezés megsértésének hiányában, hogy a demokratikus önkormányzatiság elvét (Etv.6.§, (1) bekezdés) sértené az Alapszabály módosításról, mint egységes egészről történő szavazási mód. Ezért a 8. számú határozatot sem találta

törvénytörőnek, s ebből következően a napirenden szereplő alelnököt megválasztó 10. sorszámu közgyűlési határozat sem törvénytörő.

A 11. számú határozat a másik alelnök megválasztásának elhalasztásáról nem sérti a demokratikus önkormányzatiság alapelvét, sem az alapszabály rendelkezéseit, ezért ez sem törvénytörő.

A 12. sorszámu határozat tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, mert az Alapszabálynak a közgyűlésen történt módosítása teremtette meg a tagozatok működését. A tagozatvezetők megválasztását sem a meghívó, sem a napirend nem tartalmazta, ezért a tagozatvezető megválasztása sérti a demokratikus működés alapelvét és korlátozta a egyesületi jogok gyakorlását (Etv.6.§ (10) bekezdés, 9.§.)

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, melyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint az alperes perköltség megfizetésre kötelezését, amely kiterjed a másodfokú perköltségre is. (Jóllehet a teljes másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte, felülvizsgálati kérelmének tartalmából megállapítható, hogy a 12. számú határozattal kapcsolatos ítéleti rendelkezést, melyben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, nem kívánta megváltoztatni.)

Állította, hogy a másodfokú bíróság tévesen értelmezte az Etv.10.§ (1) bekezdését és illogikus következtetést alkalmazott. Álláspontja szerint a szótöbbséggel meghozott határozat azt jelenti, hogy a jelenlévők többségének igennel kell szavaznia egy érvényes határozathoz. Érvelése szerint csak akkor lehetne alkalmazni a másodfokú bíróság által kifejtett szabályokat, ha kifejezetten rendelkezne arról az Alapszabály, hogy a tartózkodókat a szavazatszámálálásnál figyelmen kívül kell hagyni, egyébként az ilyen szabályok alkalmazása sérti az Etv. által megkívánt demokratikus működési elvet. Ebből következően a 6. sorszámu határozat nem kapta meg a szavazásban résztvevők 50 % +1 szavazatát, vagyis nem lett elfogadva.

A 8. sorszámu határozat kapcsán hivatkozott az Etv. 6.§ (1) bekezdésében foglaltakra, melyből az következik, hogy nemcsak a többség, hanem a kisebbség jogait is biztosítani kell az alapszabály módosítás vitája és szavazása során. Biztosítani kell a tagoknak azt a jogot, hogy a módosítások esetében a különböző pontokról eltérően szavazhassanak. Hivatkozott arra, hogy a jegyzőkönyv nem tartalmazza az alperes állítását, mely szerint a tagok szavaztak arról, hogy az alapszabály módosításról egyben szavazzanak-e vagy részletekben. Az alperes állítása szerint a

közgyűlésről készült hanganyag tartalmazza, hogy 8 igen, 3 nem és 5 tartózkodás mellett fogadták el az egyben történő szavazást. A felperes álláspontja szerint szintén nem jött létre az egyszerű szótöbbség a kérdésben, a módosításokról egyenként kellett volna szavazni.

Miután a 8. sorszámú határozat nem volt törvényes, ezért a 10-12. számú határozatok is törvénytőltek. Tévesnek tartotta a másodfokú bíróság álláspontját abban a tekintetben, hogy a tagozatokat az elfogadott alapszabály módosítás után azonnal létre lehetett hozni, és utalt a módosított alapszabály IV/1, IV/3. és V/2. pontjára, mely szerint a módosított alapszabály szerint sem kerülhetett volna sor a tagozatok létrehozására. Eszerint ugyanis 5 rendes tag kezdeményezésére alapíthat a közgyűlés tagozatot, és a jelenlévő tagok kétharmados szótöbbségével kell határozni a tagozatok létrehozásának kérdésében. A közgyűlés napirendjén nem szerepelt a tagozatok létrehozásának napirendi pontja, és a demokratikus elveket is sérti a napirendre nem került pont megvitatása és az ahhoz kapcsolódó határozathozatal.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását.

A 6. sorszámú határozathoz kapcsolódóan az egyszerű szótöbbség értelmezése tekintetében kifejtette, hogy az alapszabály szerint a közgyűlés „egyszerű szótöbbséggel” hoz határozatot, a felperes szerint „a jelenlévő rendes tagok egyszerű szótöbbségével” kell határozatot hozni. Álláspontja szerint a szótöbbség kifejezés önmagában csak azt jelenti, hogy az igen szavazatok vannak többségben, de hogy mihez viszonyítva vannak többségben, az csak a szövegkörnyezetből derül ki. Ez a rendelkezés a működőképességet szolgálja.

Állította, hogy a tagoknak volt lehetősége a módosítással kapcsolatos vitához hozzászólni, és a kisebbség jogai nem sérültek amiatt, hogy az alapszabály módosításról egy szavazás történt.

A tagozatok létrehozásával kapcsolatban a felperes nem jelölte meg, hogy a jogerős ítélet ezzel kapcsolatban milyen jogszabályt sértett meg. Utalt arra, hogy az alapszabály IV/3. pontjának utolsó bekezdése szerint az alapszabály elfogadásának időpontjától működik a Televíziós és Rádiós Tagozat. Ezért külön napirendi pont felvételére és külön szavazásra e körben nem volt szükség. További tagozatok létrehozásához van szükség az alapszabály rendelkezései szerint a közgyűlés kétharmados szótöbbségével hozott határozatra.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján, és

megállapította, hogy az az alábbiakra tekintettel jogszabálysértő.

A jogerős ítélet 6. számú határozatra vonatkozó része tekintetében a felülvizsgálat körében abban kellett állást foglalni, hogyan értelmezendő az alperes régi alapszabályának az a rendelkezése (V/2. pont), amely szerint „a közgyűlés az egyéb kérdésekben nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hoz határozatot. Amennyiben a szavazás szavazategyenlőtlenséget eredményez, az adott kérdésben az elnök dönt. Amennyiben a szavazás szavazategyenlőséget eredményez, és az elnök tartózkodik a szavazatástól, vagy nincs jelen a szavazáson, a szavazást meg kell ismételni.”

Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egyszerű szótöbbség a jelenlevők 50 % + 1 fő szavazata esetén állapítható meg, míg a másodfokú bíróság nem a jelenlevők, hanem az aktív szavazók - tehát az igennel, vagy nemmel szavazók - számát vetette össze egymással, s álláspontja szerint az igennel szavazóknak kell meghaladni a nemmel szavazók számát.

A Kúria utal az Etv. 6.§ (1) bekezdésében foglaltakra, mely szerint „a társadalmi szervezet alapszabálya az abban meghatározott célkitűzéseknek megfelelően biztosítja a szervezet demokratikus, önkormányzati elven alapuló működését, elősegíti a tagok jogainak és kötelességeinek érvényesülését.” Ebből következően a döntéseknél a többség akarátának kell érvényre jutnia mindaddig, amíg az nem ellentétes az alapszabállyal vagy a jogszabályokkal. Az eredmény megállapításánál abból kell kiindulni, hogy a közgyűlésen hányan vannak jelen és ehhez képest született-e az adott kérdésben többségi, támogató szavazat.

A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a régi alapszabály V/2. pontja lehetővé tette az elnök számára a tartózkodást, és mivel az Alapszabály a tagok tekintetében sem zárta ezt ki, ezért lehetőségük volt a tagoknak arra, hogy tartózkodjanak a szavazástól. A Kúria álláspontja szerint azonban ilyen esetben is az összes megjelent többségének a támogató szavazatára van szükség ahhoz, hogy határozat születhessen a kérdésben. Figyelemmel arra, hogy az összes, szavazásra jogosult száma a 6. számú határozatról szóló döntésnél 16 fő volt, és ebből csak 8 támogató szavazatot kapott a javaslat, a jelenlevő elnök pedig csak szavazategyenlőség esetén - azonos számú „igen” és „nem” szavazatok mellett - dönthetett volna, az akkor hatályos alapszabálynak megfelelően a 6. számú határozat érvényesen nem jött létre.

A 8. számú határozattal kapcsolatban a közgyűlési jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a tagok kifejezheték az álláspontjukat nemcsak a közgyűlésen, hanem még előtte a stratégiai napon is. A felperes által két legfontosabbnak tartott kérdésről egyenként is szavaztak, melyből egyet el is fogadtak, és az bekerült az alapszabályba. Az

eljárás irataiból az is megállapítható, hogy a felperes az alapszabály módosítási javaslatait írásban előzetesen nem küldte meg az alperesnek, csak a közgyűlésen kívánta volna szóban előterjeszteni, ami ellen a tagok tiltakoztak, s így került sor a két legfontosabbnak tartott rész kiemelésére.

Az alperes arra hivatkozott, hogy a módosítással érintett részek egymással összefüggésben voltak, ezért csak egyben volt lehetőség a módosításról való szavazásra.

Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, nincs előírás arra vonatkozóan, hogy egyben, vagy külön kell a módosításokról döntenie. A Kúria azonban egyetértett az elsőfokú bíróság által e körben kifejtettekkel, mely szerint az Alapszabály módosítása lényeges, a jövőbeni szervezeti felépítésre, illetőleg a működésre vonatkozó új rendelkezéseket tartalmazott. Miután az minden tag számára kötelező rendelkezéssé válik annak elfogadásával, ezért alapvető a tervezett rendelkezések egyenkénti megvitatása, és az azokról való külön-külön történő szavazás. Már csak azért is fontos lett volna ilyen módon feloldani a tagok közötti ellentétes álláspontokat, mert az Alapszabály módosítás elfogadásával - az alapszabálytól eltérő módon - azonnal létrejöttek a tagozatok és el is kezdték a működést, holott azt sem lehetett megállapítani, hogy kik azoknak a tagjai.

Nem vitásan a felperes - bár az alperes erre lehetőséget adott - írásban nem nyújtotta be az ellenvetéseit és javaslatait, ugyanakkor nem volt kizárt a módosítással kapcsolatos javaslatok szóbeli előterjesztése sem. A Kúria álláspontja szerint tehát erre lehetőséget kellett volna biztosítani a felperes részére, és a felvetett kérdésekben egyenként kellett volna szavazni az Etv. 6.§ (1) bekezdésében meghatározott elveknek megfelelően.

Tekintettel arra, hogy a 8. számú határozat a fentiek szerint jogszabálysértő, a módosított Alapszabály alapján hozott 10. számú határozat is annak minősül. Ugyanakkor azonban a 11. számú határozat nem tartalmazott olyan érdemi határozatot, amely törvénysértő lenne (Etv. 10.§) - egyszerűen elnapolták a határozathozatalt -, ezért azt törvénysértésre hivatkozással megsemmisíteni nem lehetett.

Mindezekből következően a Kúria a Pp.275.§ (4) bekezdése alapján a másodfokú bíróság ítéletét részben hatályon kívül helyezte, és a 6., 8. és 10. számú határozatok tekintetében az elsőfokú bíróság - keresetnek helyt adó - határozatát hagyta helyben, míg a Pp.275. § (3) bekezdése alapján a 11. számú határozat tekintetében a felperesi keresetet elutasító másodfokú ítéletet tartotta fenn hatályában.

A Pp.270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78.§ ((1) bekezdése szerint a Kúria a felperes részbeni pernyertessége alapján kötelezte az alperest a másodfokú és a felülvizsgálati perköltség megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése, valamint a 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2012. február 27.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Csóke Andrea sk. előadó
bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró